

Para sa ibang impormasyon, makipag-ugnayan sa amin sa:

Farmers Contact Center

TEXT: 09209462474

CALL: (02) 8982-2474

TOLL FREE: 1-800-10-982-2474

Inilimbag ng:

AGRICULTURAL TRAINING INSTITUTE
Elliptical Road, Diliman, Quezon City
Tel. No.: (632) 8929 8541
Email: info@e-extension.gov.ph
www.ati.da.gov.ph | www.e-extension.gov.ph

RCEF

RICE COMPETITIVENESS ENHANCEMENT FUND
SEED | MECHANIZATION | CREDIT | EXTENSION

GABAY NG MGA MAGSASAKA

Bilang pangunahing pagkain sa bansa, napakahalaga ng bigas sa buhay ng mga Pilipino. Ang pagpapatupad ng Rice Tariffication Law (RTL) ang magbibigay daan sa gobyerno para makamit ang kasapatan ng bigas sa bansa.

Sa pamamagitan ng RTL, malayang maka-aangkat at makaluluwas ang bigas sa bansa sapagkat mapapalitan ang quantitative restriction ng sistema ng purong pagbubuwis o taripa. Aamyendahan din nito ang Agricultural Tariffication Act of 1996 na nagbubukod sa bigas bilang kalakal na hindi saklaw ng sistema ng purong pagbubuwis. Ito ay lubusang pagtupad sa ating kasunduan sa World Trade Organization noong 1995.

Para makasabay ang ating mga magsasaka sa liberalisasyon ng kalakalan, kailangan nating mapabuti ang kanilang mga ani at kita. Mayroon tayong Rice Competitiveness Enhancement Fund (RCEF) para magawa ito.

Sampung bilyong piso (P10B) kada taon ang ilalaan sa RCEF sa susunod na anim na taon simula ngayong 2019. Ang pondong ito ay ibibigay sa mga magsasaka sa pamamagitan ng pamamahagi ng mga de-kalidad na binhi, makinarya, pautang, at mga pagsasanay sa pagsasaka.

Ganun din, kung ang malilikom na taripa ay higit pa sa P10B, ang sobra nito ay ilalaan sa susunod na taon para naman sa tulong pinansyal, pagpapatitulo ng mga lupang sakahan, pagsisiguro ng mga pananim o expanded crop insurance program, at crop diversification program.

“Sa pamamagitan ng RCEF, inaasahang mapatataas natin ang antas ng kasanayan sa pagsasaka at pamumuhay ng ating mga magsasaka na ating mga katuwang sa pagtamo ng kasapatan ng bigas. Ang kanilang tagumpay ay magbibigay daan para magkaroon ang bawat Pilipino ng abot-kaya, ligtas, at masustansyang bigas o kanin sa hapag.”

- Manong Willie Dar
Kalihim, Kagawaran ng Pagsasaka

Mga ahensyang nagpapatupad ng RCEF

Department of Agriculture

Agricultural Training Institute

Bureau of Plant Industry

Philippine Center for Postharvest Development and Mechanization

Philippine Rice Research Institute

Technical Education and Skills Development Authority

Land Bank of the Philippines

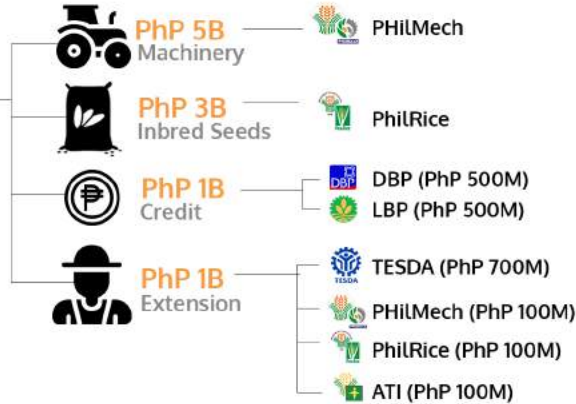

Development Bank of the Philippines

Apat na pangunahing programa ng RCEF

- 1 Rice farm machinery and equipment
- 2 Rice seed development, propagation and promotion
- 3 Expanded rice credit assistance
- 4 Rice extension service

PhP 10 Billion
(annual for 6 years)

No. of Farm Parcels: _____Agrarian Reform Beneficiary (ARB): ☐ Yes ☐ No

FARM PARCEL NO.	FARM LAND DESCRIPTION	CROP/COMMODITY (Rice/Corn/HVC/ Livestock/Poultry/ Agri-fishery) For Livestock & Poultry (specify type of animal)	SIZE (ha)	NO. OF HEAD (For Livestock and Poultry)	FARM TYPE **	ORGANIC PRACTITIONER (Y/N)
1	Location (Barangay & Municipality): _____					
	Total Farm Area: _____ha					
	*Ownership Document No: _____					
	☐ Registered Owner ☐ Others: _____					
	☐ Tenant (Name of Land Owner: _____)					
2	Location (Barangay & Municipality): _____					
	Total Farm Area: _____ha					
	*Ownership Document No: _____					
	☐ Registered Owner ☐ Others: _____					
	☐ Tenant (Name of Land Owner: _____)					
3	Location (Barangay & Municipality): _____					
	Total Farm Area: _____ha					
	*Ownership Document No: _____					
	☐ Registered Owner ☐ Others: _____					
	☐ Tenant (Name of Land Owner: _____)					
	Location (Barangay & Municipality): _____					
	Total Farm Area: _____ha					
	*Ownership Document No: _____					
	☐ Registered Owner ☐ Others: _____					
	☐ Tenant (Name of Land Owner: _____)					
OWNERSHIP DOCUMENT *		6. Agricultural sales patent		FARM TYPE ** 1 - Irrigated 2 - Rainfed Upland 3 - Rainfed Lowland <i>(NOTE: not applicable to agri-fishery)</i>		
1. Certificate of Land Transfer		7. Homestead patent				
2. Emancipation Patent		8. Free Patent				
3. Individual Certificate of Land Ownership Award (CLOA)		9. Certificate of Title or Regular Title				
4. Collective CLOA		10. Certificate of Ancestral Domain Title				
5. Co-ownership CLOA		11. Certificate of Ancestral Land Title				
		12. Tax Declaration				
I hereby declare that all information indicated above are true and correct, and that they may be used by Department of Agriculture for the purposes of registration to the Registry System for Basic Sectors in Agriculture (RSBSA) and other legitimate interests of the Department pursuant to its mandates.						
_____		_____		_____		_____
DATE		PRINTED NAME OF APPLICANT		SIGNATURE OF APPLICANT		THUMBMARK
VERIFIED TRUE AND CORRECT BY:						
_____ SIGNATURE ABOVE PRINTED NAME / DATE BARANGAY CHAIRMAN		_____ SIGNATURE ABOVE PRINTED NAME / DATE CITY/MUNICIPAL AGRICULTURE OFFICE		_____ SIGNATURE ABOVE PRINTED NAME / DATE CAFC/MAFC CHAIRMAN		
DATA PRIVACY POLICY						
The collection of personal information is for documentation, planning, reporting and processing purposes in availing agricultural related interventions. Processed data shall only be shared to partner agencies for planning, reporting and other use in accordance to the mandate of the agency. This is in compliance with the Data Sharing Policy of the department. You have the right to ask for a copy of your personal data that we hold about you as well as to ask for it to be corrected if you think it is wrong. To do so, please contact <Contact Person and Contact Details>.						

THIS FORM IS NOT FOR SALE

VERIFIED TRUE AND CORRECT BY:

SIGNATURE ABOVE PRINTED NAME / DATE
BARANGAY CHAIRMAN

SIGNATURE ABOVE PRINTED NAME / DATE
CITY/MUNICIPAL AGRICULTURE OFFICE

SIGNATURE ABOVE PRINTED NAME / DATE
CAFC/MAFC CHAIRMAN

MGA MAKIKINABANG

Mga magsasaka ng palay na nakatala sa RSBSA o mga kooperatiba o samahang akreditado ng Kagawaran ng Pagsasaka na pasado sa mga sumusunod na kwalipikasyon:

- Farmer Recipients

a. Kasama sa pinakahuling listahan ng mga magsasaka (RSBSA)

b. Kasapi sa samahan ng mga magsasaka na akreditado sa Kagawaran ng Pagsasaka

c. May sakahan sa napiling munisipyo
- Farmers’ Organizations (FO)

a. Akreditado ng Kagawaran ng Pagsasaka o anumang ahensya ng pamahalaang kinikilala ng Kagawaran ng Pagsasaka

b. May mga kasapi na ang kabuuang sukat ng bukirin ay hindi bababa sa 20 ektarya na nasa 1 o 2 magkalapit na barangay na nasasakupan ng napiling lunsod o munisipyo

PAANO MAKAKAKUHA NG BINHI

1

Dala ang ID na may larawan, magpunta sa lugar ng patalaan at tignan ang pangalan sa opisyal na talaan. Kung nakalista, magpatuloy sa susunod na hakbang.

2

Pumili o humanay sa linya ng inyong napiling barayti. Kumpletuhin o punan ang mga hinihinging impormasyon sa papel o dokumento.

3

Dumalo sa itinakdang pagpupulong o technical briefing.

4

Ipakita ang name tag, kunin ang binhi, at magpalitrato na kasama ang sako ng binhi habang hawak ang name tag. Punan ang survey form sa likod ng name tag at isauli ito.

ANI AT KITA RSBSA ENROLLMENT FORM

REGISTRY SYSTEM FOR BASIC SECTORS IN AGRICULTURE (RSBSA)

ENROLLMENT: ☐ New ☐ Existing

Reference/Control No.: _____

2x2
PICTURE

PHOTO TAKEN
WITHIN 6 MONTHS

PART I: PERSONAL INFORMATION

SURNAME		FIRST NAME	
MIDDLE NAME		EXTENSION NAME	
SEX: ☐ Male ☐ Female			
ADDRESS			
HOUSE/LOT/BLDG. NO.		STREET/SITIO/SUBDV.	
BARANGAY			
MUNICIPALITY/CITY		PROVINCE	
REGION			
CONTACT NUMBER:		HIGHEST FORMAL EDUCATION:	
☐ None ☐ Elementary ☐ High School		☐ Vocational ☐ College ☐ Post Graduate	
PERSON WITH DISABILITY (PWD): ☐ Yes ☐ No		4P's Beneficiary? ☐ Yes ☐ No	
Member of an Indigenous Group? ☐ Yes ☐ No		If yes, specify: _____	
With Government ID? ☐ Yes ☐ No		Specify ID number if yes: _____	
Member of any Farmers Association/Cooperative? ☐ Yes ☐ No		If yes, specify: _____	
PERSON TO NOTIFY IN CASE OF EMERGENCY: _____		CONTACT NUMBER: _____	

PART II: FARM PROFILE

MAIN LIVELIHOOD ☐ FARMER ☐ FARMWORKER/LABORER ☐ FISHERFOLK		
For farmers:	For farmworkers:	For fisherfolk:
Type of Farming Activity ☐ Rice ☐ Corn ☐ Other crops, please specify: _____ ☐ Livestock, please specify: _____ ☐ Poultry, please specify: _____	Kind of Work ☐ Land Preparation ☐ Planting/Transplanting ☐ Cultivation ☐ Harvesting ☐ Others, please specify: _____	The Lending Conduit shall coordinate with the Bureau of Fisheries and Aquatic Resources (BFAR) in the issuance of a certification that the fisherfolk-borrower under PUNLA/PLEA is registered under the Municipal Fisherfolk Registration (FishR). Type of Fishing Activity ☐ Fish Capture ☐ Fish Processing ☐ Aquaculture ☐ Fish Vending ☐ Gleaning ☐ Others, please specify: _____
Gross Annual Income Last Year: Farming: _____ Non-farming: _____		

Registry System for Basic Sectors in Agriculture (RSBSA) ENROLLMENT CLIENT'S COPY

Reference/Control No.: _____

SURNAME		FIRST NAME	
MIDDLE NAME		EXTENSION NAME	

THIS FORM IS NOT FOR SALE

RSBSA

Registry System for Basic Sectors in Agriculture

Pagpapatala sa RSBSA

Para sa mga indibidwal na magsasaka

Ang magsasaka ay kailangang pumunta sa city o municipal agriculture office (CAO/MAO) at magpalista ayon sa sumusunod na proseso:

- 1 Magpakita ng patunay ng pagkakakilanlan at pagiging magsasaka ng palay
- 2 Punan at lagdaan ang RSBSA enrolment form

Akreditasyon

Para sa mga samahan ng mga magsasaka

Ang samahan ng mga magsasaka na nagpapa-akredit ay kailangang magpasa ng mga sumusunod na dokumento sa DA-RFO:

- 1 Liham na nagsasaad ng intensyon o interes sa programa
- 2 Katunayan at rehistro mula sa anumang kinikilalang ahensya ng pamahalaan
- 3 Farmers' Association Profile o listahan ng mga opisyal at miyembro ng samahan na may lagda at lokasyon ng tirahan at sakahan
- 4 Omnibus Sworn Statement o sinumpaang salaysay
- 5 Endorso mula sa city o municipal agriculture office o mula sa pambayang konseho ng pangisdaan

Libre ang binhi sa dalawang (2) magkasunod na taniman simula sa Dry Season 2020 para sa mga magsasakang may:

Sukat ng taniman (ha)	Bilang ng kaban (20 kg/kaban)
maliit pa o katumbas ng 0.5	1
higit pa sa 0.5- 1	2
higit pa sa 1 - 1.5	3
higit pa sa 1.5	4

Maaaring makatanggap muli ang mga magsasaka sa susunod na siklo ng program kung nakamit nila ang itinakdang dami ng ani kada ektarya:

Baseline Yield	Low Yielding Season	High Yielding Season
Tubigan		
mababa sa 4 t/ha	4 t/ha	5 t/ha
4 t/ha pataas	5 t/ha	6 t/ha
Sahod-ulan		
4 t/ha	3.5 t/h	-
4 t/ha pataas	4.5 t/h	-

Kabilang sa mga barayti ang tatlong (3) rekomendadong barayti sa bansa at dalawang (2) rekomendadong barayti sa rehiyon. Ang pagpili sa mga barayti ay gagawin sa pamamaraang "first come, first serve."

MECHANIZATION PROGRAM

Rice farm machinery and equipment

MGA MAKIKINABANG

Mga nakatalang kooperatiba at samahan ng mga magsasaka (FCA) na may mga aktibong kasapi at may akreditasyon mula sa Kagawaran ng Pagsasaka.

MGA MAKINANG MAAARING PAKINABANGAN

- Agricultural Tractors	- Rice Harvesters	- Mechanical Rice Dryers	- Irrigation Pumps
- Farm Tillers	- Rice Reapers	- Ricemills	- Small Solar Irrigation
- Rice Seeders	- Rice Threshers		
- Rice Transplanters			

Pagsasanay sa mga dalubhasa (specialists training)

1. Rice Specialists' Training Course (PhilRice)
2. Performance Testing and Evaluation ng Rice Machinery (PHilMech)
3. Resource Person Development (PHilMech) para sa mga sumusunod:
 - Operation and Maintenance ng Rice Machinery
 - Operation and Management ng Agri-Machinery Pool
4. Inbred rice seed production & certification for deputized & designated seed inspectors (ATI and BPI-NSQCS)
5. Seed testing & certification training para sa mga seed analysts (BPI-NSQCS)

Pagsasanay sa mga tagapagsanay (Training for trainers)

1. Produksyon ng high quality inbred rice/seeds (ATI, PhilRice, and PHilMech)
2. Refresher courses para sa rice extension workers (PhilRice, PHilMech, and ATI)
3. Operation at Maintenance ng Rice Machinery (PHilMech)
4. Operation at Management ng Agri-machinery Pool (PHilMech)

Pagsasanay sa mga magsasaka, seed growers, kooperatiba/samahan

1. FFS sa inbred rice/seed production (ATI and TESDA)
2. Iba pang pagsasanay na may kalamayan sa pagpapalay (ATI and TESDA)
3. Inbred seed production & certification para sa mga potential seed growers (ATI and BPI-NSQCS)
4. Refresher course para sa seed growers (ATI and BPI-NSQCS)
5. Farm school certification & accreditation (ATI and TESDA)

Ang paglalaan ng mga puwang sa pagsasanay ay depende sa lugar ng taniman/lalawigan o, kung kinakailangan, batay sa ngunit hindi limitado sa antas ng paggamit ng mga sertipikadong binhi ng inbred at mga makina sa bukid, antas ng ani, gastos sa produksyon, at bilang ng mga agricultural extension workers.

EXTENSION PROGRAM Rice extension service

TESDA ang magpapatupad ng programa sa iskolarsyip para sa mga magsasaka, mga manggagawa sa sakahan na nakalista sa RSBSA, kabilang ang mga kooperatiba, at samahan na kinikilala ng Kagawaran ng Pagsasaka na nagpatala sa modified farmers field school (FFS) na isasagawa ng farm schools.

PAANO MAKAKUHA NG ISKOLARSYIP MULA SA MGA FARM SCHOOLS

Farmers Field School

1. Pagpapatala sa modified FFS ng farm schools (3-11 araw)
2. Aplikasyon sa iskolarsyip ng mga magsasaka
3. Pagkakaloob ng iskolarsyip
4. Pagpapatupad ng pagsasanay
5. Pagtatasa ng kakayahan/kasanayan (opsyonal)
6. Mga gawain matapos ang pagpapatupad (pagsingil ng farm school o kabayaran para sa farm school)

Mga kinakailangan para maging benepisyaryo ang mga FCAs

- 1 May kabuuang sukat ng palayan na hindi bababa sa 50 ektarya ang mga regular na kasapi
- 2 May kabuuang sukat ng palayan na hindi bababa sa 100 ektarya ng palayan ang mga magkakalapit na barangay na paglalagakan ng mga makinarya at mga pasilidad sa pamamahala ng ani
- 3 May kakayahan na patakbuin at panatilihin ang operasyon ng mga makinarya at kagamitan, at pumapayag na dumalo sa mga teknikal na pagsasanay
- 4 Pumapayag na magbigay ng pasilidad na paglalagyan ng mga makinarya bilang kanilang bahagi sa proyekto
- 5 Pumapayag na pangasiwaan ang proyekto ayon sa mga sumusunod na batayan:
 - Pagsunod sa itinakdang bayad o service fee
 - Pangangasiwa sa proyekto gamit ang sistematikong pamamaraan ng pamamahala sa mga makinarya
 - Pagpayag na dumalo sa mga teknikal na pagsasanay
- 6 Pumapayag sa mga layunin ng proyekto

Mga kailangang dokumento mula sa mga FCAs:

1 Liham ng interes at resolusyon mula sa samahan na nagsasaad ng pangangailangan ng mga makinarya at mga pasilidad sa pamamahala ng ani, at pagsang-ayon na maglalaan ng paglalagakan ng mga ito

2 Listahan ng mga kasapi ng kooperatiba o samahan na naglalaman ng mga sukat ng lupang sinasaka, mga makinaryang ginagamit, at iba pang mga inpormasyon na may kinalaman sa operasyon ng kooperatiba at samahan

3 Katibayan o sertipiko ng akreditasyon mula sa Kagawaran ng Pagsasaka

MANGUNGUTANG	LAYUNIN	HALAGANG MAHIHIRAM
Indibidwal na magsasaka/kasapi	- pagbili ng mga materyales (abono, atbp.) - pagkakaroon ng mga makinarya at kagamitan kabilang ang mechanical dryer	Hanggang 90 bahagdan (90%) ng halaga ng kabuuang proyekto pero hindi lalampas sa P1 milyon
Mga kooperatiba	- pagbili ng mga materyales (abono, atbp.) - paunang puhunan - pagbili ng mga makinarya at kagamitan kabilang ang mechanical dryer - paggawa/pagtatayo ng pasilidad - muling pagpapautang o diskwento sa kasalukuyang utang sa mga maliliit na magsasaka na nakalista sa RSBSA	

PAMAMARAAN	PASILIDAD	ANTAS NG TUBO
Direktang paghiram (direct lending)	Pangmadalian/ pangmata-galan(Short Term Loan/Long Term Loan	2 bahagdan (2%) kada taon
On-Lending	Muling pautang/diskwento	0% o walang tubo sa loob ng isang taon kapag ang itinak-dang tubo ay hindi hihigit sa 6 na bahagdan (6%) kada taon

COMPONENT	BAHAGI NG GASTOS
ERCA-RCEF	90%
Borrower’s Equity	10%

Mga dokumentong kailangan sa pag-utang ng mga indibidwal na magsasaka

1 Pinunang loan application form

2 Kopya ng isang (1) government-issued ID, o Barangay Certification

3 Sinumpaang salaysay o katunayan na walang pagkakautang sa anumang institusyong nagpapautang/DA-ACPC para sa kaparehong proyekto

Mga dokumentong kailangan sa pag-utang ng mga kooperatiba

1. Aplikasyon sa pag-utang
2. Sertipiko ng akreditasyon sa Kagawaran ng Pagsasaka
3. Kopya ng sertipiko/rehistro mula sa CDA
4. Listahan ng mga opisyal at mga kawaning may hawak na mahahalagang posisyon
5. Mga ID at bio-data ng mga kasalukuyang opisyaes, mga kawaning may hawak na mahahalagang posisyon, at lupon ng mga direktor
6. Resolusyon ng lupon na may mga otorisadong mga lagda na nagpapahintulot sa kooperatiba na mangutang
7. Sinuring talaan ng pananalapi sa nakalipas na taon o kasalukuyang talaan ng pananalapi bilang panimula
8. Plano ng negosyo/kabuuang plano sa bukid at pondo, o alinman sa nabanggit
9. Permiso ng negosyo sa kasalukuyang taon
10. Sertipiko ng pagsasanay mula sa isang kinikilalang paaralan/institusyon na nagsasagawa ng mga proyekto sa pagpapalayan
11. Sertipikasyon mula sa Philrice at Philmech na ang aplikante ay hindi benepisyaryo ng programa ng makinarya at binhi ng RCEF o alinman sa dalawa, para sa proyektong inaaplayan para mapondohan. Kung benepisyaryo, i-detalye ang mga tulong na natanggap

Indibidwal na magsasaka ng palay

Akreditadong kooperatiba na may mga miyembrong nagsasaka ng palay

MGA PAMANTAYAN

Indibidwal na magsasaka ng palay

- Nakatala ang pangalan sa RSBSA
- Walang kasalukuyang utang sa mga pormal na institusyong nagpapautang at sa mga itinalaga ng Kagawaran ng Pagsasaka (DA-ACPC) para sa kaparehong proyekto
- Nakadalo sa teknikal na pagsasanay mula sa mga institusyong nagbibigay ng mga proyekto sa pagpapalay

Ang mga magsasaka na nakakuha na ng tulong sa binhi at mekanisasyon ay hindi na maaaring makahiram sa RCEF maliban na lang kung ang hihiramin ay gagamitin para pondohan ang iba pang proyekto na may kinalaman sa pagpapalay.

Akreditadong kooperatiba na may mga miyembrong nagsasaka ng palay

- Nakarehistro sa Cooperative Development Authority (CDA)
- Akreditado/kinikilala ng Kagawaran ng Pagsasaka
- May maayos na tala o kasaysayan sa kooperatiba at sa mga namumuno
- Suportado ng mga kasapi at may malinaw na panuntunan ang operasyon
- Maganda at maayos ang kalagayan sa pananalapi
- Hindi lalagpas sa 25 bahagdan (25%) ang utang na hindi nabayaran sa tinakdang palugit
- Sertipiko ng pagtupad mula sa CDA, kung kinakailangan
- May kapital na hindi bababa sa Php 30,000 ayon sa itinakda ng CDA
- Kabisado o may karanasan na sa ninanais na proyekto
- Nakadalo sa teknikal na pagsasanay mula sa mga institusyong nagbibigay ng mga proyekto sa pagpapalay

Ang mga kooperatiba na nakakuha na ng tulong sa binhi at mekanisasyon ay hindi na maaaring makahiram sa RCEF maliban na lang kung ang hihiramin ay gagamitin para pondohan ang iba pang proyekto na may kinalaman sa pagpapalay.

Mga pamantayan para sa mga miyembro (para makapanghiram muli o makakuha ng diskwento sa kasalukuyang utang)

- Nakatala sa RSBSA
- Tumutupad sa mga pinirmahang sub-promisory notes o kasunduan sa pagbabayad
- Nakadalo sa teknikal na pagsasanay mula sa mga institusyong nagbibigay ng mga proyekto sa pagpapalay

Pinakamalaking halaga na maaaring hiram

Maaaring humiram ng hanggang 90 bahagdan (90%) ng kabuuang halaga ng proyekto

Halimbawa 1: Kung ang magsasaka ay gagastos ng P55,000 sa isang ektarya, maaari siyang makahiram ng hanggang P50,000 kada ektarya.

Halimbawa 2: Kung ang magsasaka ay gustong bumili ng hand tractor (kasama na ang pagsubok na mapatakbo at ang paghahatid nito) na nagkakahalaga ng P140,000, siya ay puwedeng umutang ng hanggang P126,000, at ang kakulangan na P14,000 ang kanyang idadagdag.

Antas ng tubo

- A) Ang tubo ng kanyang pagkakautang para sa produksiyon o pagbili ng makinarya o kagamitan ay 2 bahagdan (2%) kada taon.

Halimbawa: Kung ang magsasaka ay hihiram ng P50,000 at ito ay kanyang babayaran sa loob ng 4 buwan, siya ay magbabayad ng tubo na P334 o kabuuang P50,334 kasama ang prinsipal.

- B) Kung ang mangungutang ay kooperatiba at pagkatapos ay ipapautang ito sa kanyang mga kasapi, ang halagang inutang ng kooperatiba ay walang tubo sa loob ng isang taon kapag ang kanyang itinakdang tubo ay hindi hihigit sa 6 na bahagdan (6%) kada taon.